

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLÂM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ Tefsir Tarihi Dersi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	1/8

Ders Kodu	Ders Adı	Zorunlu (Z) / Seçmeli (S)	Yıl	Yarı Yıl	Anabilim Dalı
İLA153	Tefsir Tarihi	Zorunlu	2025-2026	1	Temel İslam Bilimleri
Haftalık Ders Saati, Kredi, AKTS		Teori	Uygulama	Kredi	AKTS
		2	0	2	3

GENEL BİLGİLER

Dersin Amacı

Tefsir Tarihi dersinin amacı, Kur'an-ı Kerim'in sahip olduğu ve muhtevasında barındırdığı semavi feyizlerin ve barındırdığı bilgilerin ortaya çıkarılması için tarihsel bir süreç takip edilerek bu bilgilerin anlaşılmasını hedef alan bir bilim dalıdır. Bu sebeple İslam tarihi dersinin muhteviyatının öğrencilere bu gibi konularda bilgi, beceri ve yetkinlik kazandırmaktır.

Dersin İçeriği

Tefsir tarihi dersi, Kur'an-ı Kerim'i indiği tarihî zemin içinde tanır. Kur'an-ı Kerim'in içeriğini kavrar. Kur'an-ı Kerim'i bugün okuyan birisi olarak onu anlamlı kılmayı alışkanlık hâline getirir. Tefsirin Kur'an-ı Kerim'i açıklamada bir yöntem bilgisi olduğunu kavrar. Klasik ve modern kaynaklar eşliğinde öğrenilecek, Kur'an'ın ilk inişi ile günümüze kadar kronolojik bir sıra takip edilerek Kur'an tefsirinin yapılabilmesi için Kur'an'ın inişi, yazılışı ve kayıt altına alınması ve sırası ile Hz. Muhammed, sahabe, tabii, ve daha sonraki dönemlerde bu alanda ortaya çıkan çalışmaları ve tefsir çeşitleri vb. gibi konulara yaklaşımları ele alınacaktır.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

1. Demircan, Muhsin, Tefsir Tarihi. İstanbul: M.Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2010

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLÂM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ Tefsir Tarihi Dersi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	2/8

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Okuma; sunu; düz anlatım; tartışma; beyin fırtınası; soru-cevap; örnek olay

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Derse katılımı artırmak için, öğretmen adaylarının ders içeriğiyle ve öğretim yöntemleriyle ilgili önerileri dikkate alınacaktır.

Dersi Veren Öğretim Elemanı / Yardımcıları

Arş. Görevlisi Dr. Hasan Can ATEŞ

Dersin Verilişi

Yüz yüze

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLÂM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ Tefsir Tarihi Dersi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	3/8

Hafta	Konu
1. Hafta	Tefsir kavramı
2. Hafta	Tefsirin konusu ve amacı
3. Hafta	Tefsirin doğuşu
4. Hafta	Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in tefsiri
5. Hafta	Tefsirin tedvini
6. Hafta	Tefsir çeşitleri
7. Hafta	Tefsir çeşitleri
Ara Sınav	
8. Hafta	Rivayet tefsirleri
9. Hafta	Rivayet tefsirleri
10. Hafta	Dirayet Tefsiri
11. Hafta	Dirayet tefsiri
12. Hafta	Dirayet tefsiri
13. Hafta	Tefsir ekolleri
14. Hafta	Tefsir ekolleri
Final Sınavı + Bütünleme Sınavı	

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLÂM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ Tefsir Tarihi Dersi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	4/8

DEĞERLENDİRME		
Etkinlik	Adet	Ağırlık (%)
Vize	1	40
Final	1	60
Diğer (Ödev, Sunum, Sözlü, Derse Katılım, Grup Çalışması, vb.)		
Toplam		%100

ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ)	
ÖÇ 1	Tefsir tarihi kavrar.
ÖÇ 2	Kur'an tarihini kavrar.
ÖÇ 3	Dirayet tefsirini kavrar.
ÖÇ 4	Rivayet tefsirini kavrar.
ÖÇ 5	İşari tefsiri kavrar.
ÖÇ 6	
ÖÇ 7	
ÖÇ 8	
ÖÇ 9	
ÖÇ 10	

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLÂM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ Tefsir Tarihi Dersi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	5/8

ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) – PROGRAM ÖĞRENME ÇIKTILARI (PÖÇ) İLİŞKİSİ

	PÖÇ 1	PÖÇ 2	PÖÇ 3	PÖÇ 4	PÖÇ 5	PÖÇ 6	PÖÇ 7	PÖÇ 8	PÖÇ 9	PÖÇ 10	PÖÇ 11	PÖÇ 12	PÖÇ 13	PÖÇ 14	PÖÇ 15	PÖÇ 16
ÖÇ 1	4	2	1	1	1	1	3	1	4	1	1	5	4	2	3	
ÖÇ 2	4	2	1	1	1	1	2	4	2	1	1	5	4	2	3	
ÖÇ 3	4	2	1	1	1	1	3	2	4	1	1	5	4	2	2	
ÖÇ 4	1	2	1	2	1	3	4	1	4	1	1	5	4	2	3	
ÖÇ 5	4	2	1	1	1	5	5	1	5	2	1	5	4	2	3	
ÖÇ 6																
ÖÇ 7																
ÖÇ 8																
0 - Katkı Yok			1 - Çok Düşük Düzeyde Katkı			2 - Düşük Düzeyde Katkı			3 - Orta Düzeyde Katkı			4 - Yüksek Düzeyde Katkı			5 - Çok Yüksek Düzeyde Katkı	

Doküman No:	ARÜ.FR.004
İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
Revizyon Tarihi:	10.12.2025
Revizyon No:	1
Sayfa:	6/8

Evet ☒ Hayır ☐

Evet ☒ Hayır ☐

Evet ☒ Hayır ☐

Evet ☒ Hayır ☐

Evet ☒ Hayır ☐

Evet ☒ Hayır ☐

[illegible]

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLÂM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ Tefsir Tarihi Dersi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	7/8

DERS-PROGRAM ÖĞRENİM ÇIKTISI (PÖÇ) İLİŞKİSİ	
PÖÇ 1. İlahiyat alanında temel kavramları kavrar, kavramlar arası ilişkilere hâkimdir.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 2. Alanıyla ilgili öğretim programları, öğretim strateji, yöntem ve teknikleri ile ölçme ve değerlendirme bilgisine sahiptir.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 3. Alanında edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 4. İlahiyat alanı için uygun araçları seçer, kullanır, geliştirir ve bilişim teknolojilerinden etkin bir şekilde yararlanır.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 5. Klasik ve güncel dini meseleleri saptama, tanımlama, yorumlama, formüle etme ve çözme becerisine sahiptir; bu amaçla uygun analiz, sentez ve modelleme yöntemlerini seçer ve uygulamadaki yansımalarını değerlendirir.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 6. Türkçe ve en az bir yabancı dilde sözlü/yazılı etkin iletişim/hitabet kurma ve anlatım becerisine sahiptir.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 7. İlahiyat alt dalları ve diğer bilim alanları ile ilişki kurarak disiplinler arası araştırma-inceleme, yorum ve analiz yapar.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 8. Kendini motive edebilme, bilgiye erişebilme, bilim ve teknolojiadaki gelişmeleri izleme, zaman yönetimi, kendini sürekli yenileme becerisi ve yaşam boyu öğrenme bilincine sahiptir.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 9. Bireysel inisiyatif olarak bağımsız çalışır veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 10. Sorumluluğu altındakilerin kişisel ve mesleki alandaki gelişimine yönelik etkinlikleri planlar.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 11. Uzmanlık bilgisini, toplumsal sorumluluk bilinciyle bilimsel ve ahlaki değerlere uygun olarak kullanır.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 12. Dini anlayış ve uygulamaların evrensel ve toplumsal boyutlardaki (güvenlik, sağlık, iktisat, çevre, vb.) etkileri ve hukuksal sonuçları konusunda farkındalık sahibidir.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 13. Değişen hayata ve yeniliğe karşı açık tutuma sahiptir.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 14. Bilimsel, toplumsal, ekonomik, yasal ve siyasal gelişmelerden haberdardır.	Evet ☒ Hayır ☒
PÖÇ 15. Edindiği ilahiyat bilgisinin gerekleri doğrultusunda davranır, tutum ve davranışlarıyla topluma örnek olur.	Evet ☒ Hayır ☐

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLÂM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ Tefsir Tarihi Dersi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	8/8

DERS-PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜT (PÖÖ) İLİŞKİSİ

PÖÖ 1. Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma.	Evet ☐ Hayır ☒
PÖÖ 2. Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma.	Evet ☐ Hayır ☒
PÖÖ 3. İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme.	Evet ☐ Hayır ☒
PÖÖ 4. Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 5. Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 6. Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 7. Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma.	Evet ☐ Hayır ☒
PÖÖ 8. Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma.	Evet ☐ Hayır ☒
PÖÖ 9. Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 10. Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 11. Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 12. Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 13. Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 14. İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐